Lietas arhīva Nr. 105AA-0088-19/6
ECLI:LV:VAT:2019:1213.171046519.7.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Valmierā 2019. gada 13. decembrī

Vidzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese Elfa Driba,
tiesnese Ginta Gita Kukaine un tiesnese Guna Krieviņa
izskatīja rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A/, personas kods /personas kods/, iesniegto apelācijas sūdzību par Vidzemes rajona tiesas tiesneša 2019. gada 24. septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

2019. gada 16. jūlijā Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Patruļdienesta rotas kārtībnieks Edgars Spikermanis sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu PC349652 par to, ka 2019. gada 22. jūnijā plkst. 19.58 Burtnieku novadā, Vecates pagastā uz autoceļa V169 (Austrumi-Vecate-Rimeikas) 4. km /pers. A/ ļaunprātīgi nepakļāvās Valsts policijas darbinieku likumīgajām prasībām, kas izpaudās kā atteikšanās veikt alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpas gaisā, atteikšanās doties uz tuvējo ārstniecības iestādi alkohola koncentrācijas pārbaudes veikšanai, patvaļīga došanās prom no notikuma vietas, atteikšanās doties uz dienesta transportlīdzekli, fiziskas pretošanās izrādīšana.

Protokolā norādīts, ka ar šādu savu rīcību /pers. A/ izdarījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 175. panta pirmajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu (lietas 4. lapa).

Saskaņā ar LAPK 248.[1] pantu administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts bez /pers. A/ klātbūtnes.

Ar Vidzemes rajona tiesas tiesneša 2019. gada 24. septembra spriedumu /pers. A/ atzīta par vainīgu LAPK 175. pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā- par nepakļaušanos Valsts policijas darbinieku likumīgajām prasībām, kas izpaudies kā patvaļīga notikuma vietas atstāšana un atteikums doties uz Valsts policijas transportlīdzekli, un sodīta ar naudas sodu 250 EUR.

Ar spriedumu izbeigta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 171046519 par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības LAPK 175. pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, proti, par darbībām, kas saistītas ar atteikumu veikt alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpas gaisā un atteikumu doties uz ārstniecības iestādi pārbaudes veikšanai.

Par šādu pirmās instances tiesas tiesneša spriedumu /pers. A/ iesniegusi apelācijas sūdzību, apstrīdot savu vainīgumu LAPK 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vidzemes rajona tiesas tiesnesis, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, nav ņēmis vērā, ka Valsts policijas amatpersonas 2019. gada 22. jūnijā ir pārkāpušas Ceļu satiksmes likuma 43.[5] pantā noteikto kārtību par alkohola reibuma, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes konstatēšanu, jo iesaistītajām Valsts policijas amatpersonām notikuma vietā nebija aizdomas par transportlīdzekļa vadītājas iespējamo atrašanos alkohola reibumā. Līdz ar ko tām nebija tiesisks pamats pieprasīt viņai veikt alkohola pārbaudi. Tomēr Valsts policijas amatpersonas, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 43.[5] pantu, notikuma vietā rīkojās prettiesiski, piespiežot viņu veikt pārbaudi ar mēraparātu. Šāda amatpersonu rīcība izraisīja visas tālāk izrietošās sekas, tajā skaitā, administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu. /pers. A/ uzskata, ka šos apstākļus pirmās instances tiesas tiesnesis spriedumā nav vērtējis.

Lai gan tiesnesis par būtiskiem pierādījumiem atzinis Valsts policijas iekšējos normatīvos aktus, kuri nosaka policijas amatpersonu uzdevumus, tomēr viņš nav ņēmis vērā, ka minētie dokumenti ir saistoši tikai Valsts policijas darbiniekiem un nav attiecināmi uz privātpersonām, jo tie neietekmē Ceļu satiksmes likuma spēku un nemaina tā saturu.

Tā kā pirmās instances tiesas tiesnesis nav veicis pietiekamu patieso lietas apstākļu noskaidrošanu, nav izvērtējis Iestādes rīcības tiesiskumu, atbilstību normatīvajiem aktiem, policijas amatpersonu iespējamos pieļautos likumpārkāpumus izskatāmajā lietā, tad /pers. A/ lūgusi apelācijas instances tiesu atcelt Vidzemes rajona tiesas tiesneša 2019. gada 24. septembra spriedumu un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas Nr. 171046519 materiālus, izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, apelācijas sūdzībā norādītos motīvus, Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka Vidzemes rajona tiesas tiesneša 2019. gada 24. septembra spriedums ir atstājams negrozīts, izslēdzot no tā rezolutīvās daļas 2.punktu. /pers. A/ iesniegtā apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Apelācijas instances tiesā /pers. A/ iesniegtā apelācijas sūdzība saskaņā ar LAPK 289.[2 1] panta otrajā daļā noteikto tiek izskatīta rakstveida procesā, jo tiesa atzīst, ka apelācijas sūdzību ir iespējams izlemt pēc lietā esošajiem materiāliem. Izskatot sūdzību par pirmās instances tiesas tiesneša spriedumu, apelācijas instances tiesa pārbauda pieņemtā sprieduma likumību un pamatotību.

Izvērtējusi Vidzemes rajona tiesas tiesneša 2019. gada 24. septembra sprieduma tiesiskumu, apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesneša spriedumā ietvertais pamatojums /pers. A/ vainīgumam LAPK 175. pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā spriedumā norādītajā par pierādītu atzīto darbību apjomā, proti, par nepakļaušanos Valsts policijas darbinieku likumīgajām prasībām, kas izpaudies kā patvaļīga notikuma vietas atstāšana un atteikums doties uz Valsts policijas transportlīdzekli, ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc Vidzemes apgabaltiesa atbilstoši LAPK 289.[13] panta trešajā daļā noteiktajam pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un atzīst, ka izvērstāks argumentu izklāsts šajā spriedumā nav nepieciešams.

Vidzemes apgabaltiesa nepiekrīt /pers. A/ apelācijas sūdzībā norādītajam, ka Valsts policijas darbinieki 2019.gada 22.jūnijā, pieprasot viņai kā transportlīdzekļa *Volvo S80*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, vadītājai veikt alkohola reibuma pārbaudi, rīkojušies prettiesiski, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 43.$^{5}$ pantā noteikto kārtību par alkohola reibuma ietekmes konstatēšanu, līdz ar ko policijas darbinieku viņai izteiktās prasības nav bijušas likumīgas.

Apelācijas sūdzībā pareizi norādīts, ka Valsts policijas darbinieki ir tiesīgi pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja izelpoto gaisu ar šim nolūkam paredzētu mēraparātu, lai konstatētu alkohola reibumu, gadījumos, ja ir pamatotas aizdomas, ka transportlīdzekļa vadītājs ir alkohola reibumā. Tomēr Vidzemes apgabaltiesa secina, ka konkrētajā likuma normā ietvertās pamatotās aizdomas nav vienīgais iemesls, kas ļauj Valsts policijas amatpersonām veikt alkohola koncentrācijas pārbaudi transportlīdzekļa vadītājam.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus, tostarp, jāizpilda policijas darbinieku norādījumi.

Arī likuma 25.panta trešā daļa noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam jāievēro šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu ceļu satiksmi reglamentējošu normatīvo aktu prasības, pārvietojoties pa ceļiem, kā arī pa citām vietām, kurās iespējama transporta kustība.

Savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 25.punktā norādīts, ka transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums apturēt transportlīdzekli, ja policijas darbinieks dod norādījumu ar skaļruņa palīdzību vai uz konkrēto transportlīdzekļa vadītāju vērstas rokas vai zižļa svārstveida kustību no policijas automobiļa, palikt sēdvietā un bez uzaicinājuma to neatstāt, ja transportlīdzeklis apturēts pēc kompetentās iestādes amatpersonas pieprasījuma, pakļauties kompetentās iestādes amatpersonu veiktajām pārbaudēm, tām veicot normatīvajos aktos noteiktās uzraudzības un kontroles funkcijas.

Tādejādi, lai realizētu iepriekš normatīvajos aktos noteiktās uzraudzības un kontroles funkcijas, Valsts policijas darbiniekiem atbilstoši likuma "Par policiju" 12.panta 18.punktam pēc Valsts policijas vai teritoriālās policijas pārvaldes priekšnieka norādījuma plānotu pasākumu izpildes laikā ir tiesības apturēt transportlīdzekļus un atklāt transportlīdzekļu vadītājus, kuri izdara likumpārkāpumus ceļu satiksmes jomā, tostarp, veicot arī transportlīdzekļu vadītāju pārbaudi uz alkoholu ar portatīvajām ierīcēm.

Šādas pārbaudes, kuras realizē policijas darbinieki, pildot savus dienesta pienākumus, atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 19.pantam, Ceļu satiksmes noteikumu 25.punktam, likuma "Par policiju" prasībām ir likumīgas un saistošas visiem transportlīdzekļu vadītājiem, arī /pers. A/.

Apelācijas instances tiesa nepiekrīt sūdzības iesniedzējas apgalvojumam, ka pirmās instances tiesas tiesnesis, atzīstot, ka policijas darbinieki 2019.gada 22.jūnijā tiesiski pieprasījuši viņai veikt alkohola pārbaudi, pamatojies tikai uz Valsts policijas iekšējiem normatīviem aktiem, kuri nav saistoši privātpersonām.

Vidzemes apgabaltiesa konstatē, ka, lai gan pirmās instances tiesas tiesnesis apstrīdētajā spriedumā ir atsaucies uz Iestādes iekšējiem normatīviem aktiem, proti, Valsts policijas 2019.gada 17.jūnija cirkulārā un Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes 2019.gada 21.jūnijā Plānā par vispārējiem profilaktiskiem pasākumiem Vidzemes reģiona pārvaldes apkalpojamā teritorijā Līgo svētku brīvdienu laikā no 2019.gada 21.jūnija līdz 25.jūnijam, tomēr savu atzinumu par policijas darbinieku pieprasījumu veikt /pers. A/ alkohola pārbaudi un pieprasītās pārbaudes tiesiskumu pamatojis ar likuma "Par policiju", Ceļu satiksmes likuma un Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumu Nr.719 "Kārtība, kādā nosaka alkohola koncentrāciju asinīs un izelpotajā gaisā un konstatē narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi" prasībām, proti, ar normatīviem aktiem, kuri ir saistoši ikvienai personai un kuri nemaina Ceļa satiksmes likuma saturu, bet gan savas kompetences ietvaros to papildina.

Vidzemes apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas tiesneša atzinumam, ka 2019.gada 22.jūnijā plkst. 19.58 Valsts policijas amatpersonas profilaktisko pasākumu laikā, realizējot savas likumā "Par policiju" noteiktās uzraudzības un kontroles funkcijas, Ceļu satiksmes noteikumu 25.punktā paredzētā kārtībā tiesiski apturēja /pers. A/ vadīto transportlīdzekli *Volvo* Burtnieku novadā, Vecates pagastā uz autoceļa V169 (Austrumi-Vecate-Rimeikas) 4 km un tiesiski pieprasīja viņai kā konkrētā transportlīdzekļa vadītājai veikt alkohola koncentrācijas pārbaudi. Konkrētās Valsts policijas amatpersonu prasības, kuras viņi izteica transportlīdzekļa Volvo vadītājai /pers. A/, pildot savus dienesta pienākumus, bija likumīgas un /pers. A/ saistošas.

Tā kā /pers. A/ pretēji Ceļu satiksmes likuma 19.panta, Ceļu satiksmes noteikumu 25.punkta prasībām atteicās izpildīt Valsts policijas amatpersonu likumīgās prasības, ļaunprātīgi nepakļaujoties tām un izrādot aktīvu pretreakciju, kas izpaudās kā patvaļīga došanās prom no notikuma vietas un atteikšanās doties uz Valsts policijas dienesta automašīnu, ko apstiprina ne tikai policijas darbinieku Edgara Spikermana un Jutas Kacenas ziņojumi, bet arī objektīvi pierādījumi- lietā esošie videoieraksti, tad Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka pamatoti /pers. A/ ir saukta pie administratīvās atbildības par LAPK 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu un sodīta.

Izvērtējusi /pers. A/uzlikto sodu, Vidzemes apgabaltiesa konstatē, ka likumdevējs par LAPK 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu paredzējis vainīgo personu sodīt ar naudas sodu līdz divsimt astoņdesmit *euro* vai piemērot administratīvo arestu uz laiku līdz piecpadsmit diennaktīm. Tā kā /pers. A/ ar pirmās instances tiesas tiesneša spriedumu sodīta ar panta sankcijā paredzēto vieglāko soda veidu, proti, naudas sodu 250 EUR apmērā, tad nav nekāds pamats uzskatīt /pers. A/ uzlikto sodu par nepamatoti bargu. Apelācijas instances tiesa atzīst, ka /pers. A/ uzliktais sods atbilst LAPK 32. pantā paredzētajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem un LAPK 22. pantā noteiktajam soda mērķim, tāpēc nav pamata tā samazināšanai.

Atstājot negrozītu 2019.gada 24.septembra Vidzemes rajona tiesas tiesneša spriedumu, Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka no sprieduma rezolutīvās daļas ir izslēdzams 2.punkts par administratīvās lietvedības izbeigšanu pret /pers. A/ daļā par atteikumu veikt alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpas gaisā un atteikumu doties uz ārstniecības iestādi medicīniskās pārbaudes veikšanai.

Lai gan administratīvā pārkāpuma protokolā, aprakstot LAPK 175.panta pārkāpuma būtību, ir norādītas arī sprieduma rezolutīvās daļas 2.punktā uzskaitītās darbības, tomēr pirmās instances tiesas tiesnesis spriedumā atzinis /pers. A/ par vainīgu LAPK 175.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, konstatējot, ka pārkāpēja ir izdarījusi faktiskās darbības mazākā apjomā nekā tas norādīts administratīvā pārkāpuma protokolā, proti, atzīstot, ka /pers. A/ nav pakļāvusies Valsts policijas darbinieku likumīgajām prasībām, jo patvaļīgi atstājusi notikuma vietu un atteikusi doties uz Valsts policijas transportlīdzekli.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka saskaņā ar LAPK 248.panta nosacījumiem administratīvā pārkāpuma protokolā norāda pārkāpuma būtību. Savukārt atbilstoši LAPK 274.panta nosacījumiem institūcija, pieņemot lēmumu lietā, norāda faktisko apstākļu konstatējumu.

Minētās likuma normas neliedz institūcijai, tostarp, tiesai, pēc lietā esošo pierādījumu pārbaudes, vērtējot personas vainīgumu izdarītajā administratīvajā pārkāpumā, samazināt par pierādītu atzīto darbību apjomu, nolēmumā precīzi konstatējot par pierādītu atzīto darbību apjomu, kas ir būtiski, vērtējot pārkāpuma kvalifikāciju un personai nosakāmo sodu.

Tā kā pirmās instances tiesas tiesnesis sprieduma [14.1] punktā ir norādījis /pers. A/ izdarīto faktisko darbību konstatējumu, par kurām viņa tiek saukta pie administratīvās atbildības un sodīta, tad Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka šādā gadījumā sprieduma rezolutīvajā daļā nebija papildus jālemj jautājums par administratīvās lietvedības izbeigšanu par tām darbībām, par kurām /pers. A/ netiek saukta pie administratīvās atbildības un sodīta, jo šādu kārtību neparedz LAPK 248., 274. vai 289.$^{12}$ panta nosacījumi. Līdz ar to Vidzemes apgabaltiesa atzīst, ka, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas tiesneša spriedumu, no tā rezolutīvās daļas ir izslēdzams 2.punkts.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar LAPK 289.[22] pantu, 289.[12] panta otrās daļas 1. punktu Vidzemes apgabaltiesa

nosprieda:

Atstāt negrozītu Vidzemes rajona tiesas tiesneša 2019. gada 24. septembra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 171046519, izslēdzot no sprieduma rezolutīvās daļas 2.punktu.

Noraidīt /pers. A/ iesniegto apelācijas sūdzību.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā- 2019. gada 13. decembrī pēc plkst. 14.00.

Tiesnese E.Driba

Tiesnese G.G.Kukaine

Tiesnese G.Krieviņa